

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA

CENTER FOR CIVIL AND HUMAN RIGHTS
KRIVÁ 23, 040 01 KOŠICE, SLOVENSKO

» mobil: +421 908 69 55 31, +421 949 338 396
» www.poradna-prava.sk » poradna@poradna-prava.sk
» IČO: 37 86 72 70 » IBAN: SK98 5200 0000 0000 0551 9629

V Košiciach, 2.7.2024

Ministerstvo školstva odmieta napraviť segregáciu rómskych detí na základnej škole v Muránskej Dlhej Lúke. Súd mu dal za pravdu.

Mestský súd Bratislava IV zamietol časť žaloby, ktorou sme sa domáhali, aby žalovaný štát zostúpený ministerstvom školstva napravil segregáciu rómskych detí na základnej škole v obci Muránska Dlhá Lúka. Vyplýva to z jeho rozsudku zo dňa 21.5.2024, ktorý nám bol doručený v týchto dňoch. O segregácii na tejto škole v júli 2023 už právoplatne rozhodol Najvyšší súd SR. Mestský súd rozhodoval len o časti žaloby, ktorou sa domáhame nápravy protiprávneho stavu na danej škole. Naša mimovládna organizácia vedie od roku 2015 v tejto veci strategické súdne konanie.

Vanda Durbáková, právna zástupkyňa Poradne v tejto veci k rozhodnutiu povedala:

„Mestský súd Bratislava IV zamietol časť žaloby, ktorou sa Poradňa ako žalobca domáhala, aby žalované ministerstvo napravilo protiprávny stav spočívajúci v segregácii rómskych detí na základnej škole v Muránskej Dlhej Lúke a zabránilo jej vzniku do budúcnosti. Je prekvapujúce, že mestský súd tento náš nárok považoval za nedostatočne určitý. Súd v zásade žiadal od žalobcu, aby navrhol konkrétne opatrenia, ktoré má žalované ministerstvo prijať, aby napravilo protiprávny stav. Rozsudok považujem v tejto časti za nedostatočne odôvodnený a aj preto voči nemu podáme odvolanie.“

Štefan Ivanco, programový koordinátor Poradne k rozhodnutiu dodal:

“Sme presvedčení, že je zodpovednosťou ministerstva školstva navrhnúť v tomto prípade adresné a účinné desegregačné opatrenia a následne ich realizovať. Súd to nemôže požadovať od nás ako mimovládnej organizácie. Je paradoxné, že ministerstvo aktuálne plánuje realizáciu národného desegregačného projektu, v rámci ktorého sa majú vypracovať desegregačné plány vo vybraných lokalitách, v ktorých rómske deti čelia školskej segregácii. V tomto súdnom konaní sa pritom ďalej dištancuje od svojej zodpovednosti napláňovať riešenia a odstrániť segregáciu 50 rómskych detí, ktoré navštevujú školu v Muránskej Dlhej Lúke. Ministerstvo už dávno malo prijať zodpovednosť a konať - nie sa takmer desať rokov súdiť.“

V prípade sme podali verejnú žalobu podľa antidiskriminačného zákona v roku 2015. V súdnom konaní sme namietali, že štát, zastúpený ministerstvom školstva, neprijímaním dostatočných preventívnych opatrení na ochranu pred diskrimináciou a opatrení na odstránenie diskriminácie rómskych detí na základnej škole Muránska Dlhá Lúka na základe ich etnického pôvodu, porušuje domáce a medzinárodné právne predpisy na ochranu pred diskrimináciou.

Znevýhodnená rómska komunita v Muránskej Dlhej Lúke žije dlhodobo mimo hlavnej zástavby obce a je rezidenčne segregovaná. Pred školským rokom 2015/2016 navštevovali všetky deti z tejto komunity až do 4. ročníka čisto rómsku školu, ktorá fungovala v priestoroch rodinného domu v centre obce. Na druhom stupni rómske deti vo vzdelávaní pokračovali na iných základných školách v okolitých obciach. Školopovinné nerómske deti z obce miestnu školu nenavštevovali, pretože ich rodičia už od 1. ročníka prihlasovali do iných základných škôl v okolí.

Verejnou žalobou sme reagovali na uvedené okolnosti vzdelávania rómskych detí v obci a ďalší negatívny vývoj v tomto smere, ku ktorému došlo v rokoch 2014-2015. Ministerstvo školstva s cieľom vyriešiť nedostatočné kapacity budovy miestnej základnej školy sa v roku 2014 rozhodlo zo štátneho rozpočtu zafinancovať výstavbu novej modulovej (kontajnerovej) budovy základnej školy. Tá

vyrástla na pozemku mimo zástavby obce – v bezprostrednej blízkosti rezidenčne segregovanej rómskej komunity Rúbanka. V Poradni sme toto riešenie považovali za nesystémové, prehĺbujúce existujúcu segregáciu rómskych detí z obce. V konaní sme namietali, že vzdelávanie v etnicky segregovanej škole nedokáže zabezpečiť rómskym deťom rovný prístup k vzdelaniu a navrhovali ich inklúziu na iných školách, ktoré navštevujú nerómske deti.

Okresný súd Bratislava III [rozsudkom](#) z februára 2020 našu žalobu zamietol a odvolací Krajský súd v Bratislave [rozsudkom](#) v októbri 2021 rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil. Na základe nášho dovolania však Najvyšší súd SR [rozsudkom](#) v júli 2023 rozsudky nižších súdov v podstatnej časti zmenil. V súlade s našim právnym názorom rozhodol, že vzdelávaním rómskych detí v škole navštevovanej výlučne rómskymi deťmi postavenej v blízkosti znevýhodnenej rómskej komunity v Muránskej Dlhej Lúke – časti Rúbanka, došlo k ich segregácii. Na tento záver, nemá vplyv neexistencia motívu cielene diskriminovať rómske deti, ani existencia legitímneho cieľa zabezpečiť prístup k vzdelaniu detí najbližšie k ich bydlisku. Mestský súd Bratislava IV mal rozhodovať už len o časti žaloby, ktorou sa domáhame nápravy protiprávneho stavu na danej škole a prijatia opatrení na zabránenie segregácie do budúcnosti.

Konkrétne sme sa domáhali, aby súd zaviazal žalovanú stranu k tomu, aby do 6 mesiacov od doručenia rozsudku odstránila segregáciu rómskych detí na základnej škole Muránska Dlhá Lúka a do budúcnosti jej zabránila.

Mestský súd Bratislava IV rozsudkom z dňa 21.5.2024 príslušnej časti nášho návrhu nevyhovelo s konštatovaním, že je podľa jeho názoru nevykonateľný. Náš návrh nepovažoval za dostatočne presný, určitý a zrozumiteľný. Blížšie tento svoj záver neodôvodnil.

Rozhodnutie nie je právoplatné. Poradňa ako žalobca voči nemu podá odvolanie a prípad tak opäť poputuje na Krajský súd v Bratislave.

KONTAKTY: Vanda Durbáková – právna zástupkyňa Poradne ako žalobcu, tel. č.: 0908 695 531; e-mail: poradna@poradna-prava.sk

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menších a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násillia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menších. Zabezpečuje sprostredkovanie bezplatného právneho poradenstva vo vybraných prípadoch porušenia ľudských práv a bezplatného právneho zastupovania v konaniach pred slovenskými súdmi a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciám a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou pre odbornú a laickú verejnosť. Web: www.poradna-prava.sk

Podporte činnosť Poradne [peňažným príspevkom](#).